

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

תוכן

א. האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שצריכה לומר בפ"נ ובפ"נ שלא תחלוק בשליחות

1

ב. הוא עצמו שהביא גיטו אין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם.....2

ג. שנים שהביאו גט ממדינת הים ... אין צריכין ומה אילו יאמרו בפנינו גרשה מי לא מהימני.....2

ד. המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר לה בפ"נ ובפ"נ אם נתקיים בחותמיו כשר ואם לאו פסול.....4

ה. בפני כמה נותנו לה ... חד אמר בפני שנים וחד אמר בפני שלשה.....5

ו. שליח נעשה עד.....6

ז. ואין עד נעשה דיין ... בדרבנן דעד נעשה דיין.....6

ח. כיון דאשה כשירה להביא את הגט זמנין דמייתא ליה איתתא וסמכי עלה.....7

ט. המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר לה בפני נכתב ובפני נחתם ... יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה בפני שנים ויאמר בפני נכתב ובפני נחתם.....8

י. לעמוד על כל אות ואות ... לא צריכת וכי תימא אעביד לחומרא נמצא אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים ... אפילו לא כתב בו אלא שיטה אחת לשמה שוב אינו צריך.....8

דף ה.

א. האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שצריכה לומר בפ"נ ובפ"נ שלא תחלוק בשליחות

האיש שנתן¹ הגט לאשתו ונכתב ונחתם בפניה, ואמר לה הרי את שלוחי להולכה עד ב"ד פלוני, והם יעמידו שליח שיתנו לך גט זה ותתגרשי בו, הרי זו נאמנת לומר בפני נכתב ובפני נחתם, ונותנתו לב"ד, ובשעה שהגט יוצא מתחת ידה תאמר בפני נכתב ובפני נחתם, והם נוטלים אותו ועושים שליח ונותנים אותו לו ליתנו לה כמאמר הבעל.

ואם לא התנה לה הבעל תנאי זה והרי הגט יוצא מתחת ידה, אינה צריכה לומר כלום והרי היא בחזקת מגורשת, ואף על פי שלא נתקיימה חתימת

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קמב יג יד

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

העדים, מותרת להנשא, שעדים החתומים על הגט כמי שנחקרה עדותן בב"ד דמי כל זמן שאין מערער. ואפילו אמר לה אל תתגרשי בו אלא בב"ד פלוני, אינה אלא תנאה בעלמא, וכשתבא לאותו ב"ד והגט ברשותה מתגרשת בקבלה ראשונה ואינה צריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם.

ויש חולקים² ואומרים שאין להתירה לינשא ע"י גט שיוצא מתחת ידה אם לא נתקיים בחותמיו אף על פי שאין עליו עוררין, שמעולם לא שמעו מי שנהג קולא כזו, כי איך נוציא אשה שהיא בחזקת אשת איש מחזקתה על פיה ועל פי גט שלא נתקיים בחותמיו, קולא יתירה היא זו.

ב. הוא עצמו שהביא גיטו אין צריך לומר בפני נכתב ובפני

נחתם

בעל שמביא גט לאשתו, שהוא בעצמו מוליכו לה ממקום שנכתב עד מקום הנתינה, כשמוסרו לה אין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם³, וי"א⁴ שבימינו שאין אנו בני תורה⁵ מוסרו לה כמו שליח שצריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם.

ג. שנים שהביאו גט ממדינת הים ... אין צריכין ומה אילו

יאמרו בפנינו גרשה מי לא מהימני

² עיין תשו' הריב"ש סימן שפ"ה היש חולקי' הוא הראב"ד פ"ב וס"ל האשה דומה לשליח בשעה שמסר הגט נאמן לומר ב"נ וב"נ אבל אחר שמסר תו לא מהני דיבורו כן ה"נ האשה כשהיא מביאה הגט בתורת שליח ועדיין לא נתגרשה מהני דיבורה כמ"ש בש"ס ובדין לפני זה אבל אם באתה והביאה גט בידה ואומרת כבר נתגרשה תו לא מהני דיבורה כמו בשליח אחר שמסר הגט וצריכה עדים ב"ש שם כו

³ לדידן דקי"ל כרבא דאמר הטעם משום קיום אם כן הבעל אצ"ל ב"נ כיון הוא בעצמו הביא הגט לא מהני עירעור שלו וגם הוא אינו חשוד להכשילה במוזיד כמ"ש בתוס'. ב"ש שם כו

⁴ רמ"א ונו"כ שם יד

⁵ ברמ"א ולבוש כתבו כדי שלא יבואו למעות בשליח, שאין אנו עבשיו בני תורה ונמעה גם בשליח שלא יאמר אותו, והקשה על זה בב"ש שם כו דא"כ בשנים המביאים גט יש לחוש אטו שליח אחר דהא בש"ס איתא אחר שלמדו מ"מ חד ואשה צ"ל ב"נ שמא יחזור דבר לקלקולו וכדי שלא תחלוק בשליחות ומ"מ כשמביא הבעל הגט או שנים לא אמרינן לא תחלוק בשליחות ואצ"ל ב"נ, ולא נזרינן אטו שליח אחר, דהא כברייתא איתא בעל שהביא גט אצ"ל ב"נ וב"נ כמ"ש ריש גיטין דף ה' ובא"ח כתב בזה הלשון כדי שיוכל הבעל לומר ב"נ וב"נ כיון שהבעל עצמו מביא כדאמרינן ריש גיטין הבעל עצמו וכו' כי בעונותינו אין אנו בני תורה כמו הראשונים וכו' ונ"ל דא"ח ס"ל כראב"ד דס"ל הלכה כרבא דאמר הטעם שצ"ל השליח ב"נ וב"נ משום דאין בקיאות לשמה ומשום דאין עדים מצוין לקיימו ס"ל כל הסוגיא שם איירי אחר שלמדו אז אצ"ל ב"נ וב"נ וכן הא דתניא שנים שהביאו גט וכן חרש ונתפקח דא"צ ב"נ וב"נ איירי אחר שלמדו אז אצ"ל ב"נ וכן הבעל דוק' אחר שלמדו אצ"ל א"כ השתא בעונותינו אין אנו בני תורה כמו הראשונים מ"ה צ"ל אפי' הבעל ב"נ דהוי כמו קודם שלמדו.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

כבר התבאר לעיל דף ב: שכשעשה הבעל שנים⁶, שלוחים להוליד גט לאשתו, אף על פי שלא נכתב ונחתם בפניהם נותנים אותו לה האחד במעמד חבירו ותהיה מגורשת, והוא שיהיו כשרים להעיד⁷. שהרי אין הבעל יכול לערער בגט זה אף על פי שאין מקוים, שהשלוחים הם הם שלוחיו והם הם עדיו⁸. וי"א⁹ שאם בא הבעל וערער ואומר שנתן לה גט מזויף¹⁰, צריך להתקיים בחותמיו. אבל כשטוען ומכחיש אותם שלא שלח אותם אינו נאמן לכ"ע. וי"א¹¹ שגם אם טוען מזויף או שלא נכתב לשמה אינו נאמן, אך אם בא הבעל ויערער, ואין קול שנתגרשה האשה והשלוחים אינן כאן רק שהאשה אומרת ששנים היו שלוחים בגט, אינה נאמנת וצריך קיום, או שהשנים יבואו לפני ב"ד ויכחישו הבעל ויאמרו בפנינו לומר ששלחם.

⁶ שו"ע ונו"כ שם יח

⁷ ולא יהא שיאמרו בפנינו נתגרשה דנאמנים משם הכי בעינן שיהיו כשרים להעיד ואז שייך מינו זה. ב"ש שם לו

⁸ התוס' גיטין ב' [ע"ב] בד"ה אייתניהו בי תרי סתרו פי' רש"י שפירש דאי אתי בעל ומערער אלו יקיימוהו, מטעם דאטו בכיפי תליא להו ולזה כתבו דכשאתיוהו בי תרי א"צ לומר כלל דהוי כאלו אמרו בפנינו גירשה.

⁹ רמ"א שם לחשוש לשיטת רש"י דף ג.

¹⁰ אף על גב דלא עבד לקלקל אותה במתכוין היינו דאין חוששים לזה אבל אם מערער וטוען כך טענתו טענ'. ב"ש שם לו

¹¹ ועיין תורת גיטין [באורים] שם יח שהקשה והוא תמוה מאוד דאם כן אפילו אם ימסור לה הגט בעצמו ותביא האשה עדי מסירה יהי' יכול הבעל לערער ולומר בגט מזויף גרשתי או בגט שכתבו שלא לשמה והא ודאי ליתא דודאי אין הבעל חשוד לקלקלה כמבואר בתוספת ובפוסקים. ועוד ממ"נ אם יטעון הבעל שהעדים חתמו באמת רק שהוא נכתב שלא לשמה, א"כ מאי מהני קיום, ואי יטעון הבעל שהוא זיף בעצמו חתימת עדים א"כ כשר הגט דהא השליח מסרו בפני עדי מסירה, והב"ש בס' ק"ל כתב דלא הוי מזויף מתוכו בעידי זיף כיון דלא אתי למיסמך עליהו דהא לא יכול לקיים אותן. לכן נלפענ"ד לפרש דבריו במ"ש אי אתי בעל ומערער דהנה התוס' גיטין ב' [ע"ב] בד"ה אייתניהו בי תרי סתרו פי' רש"י שפירש דאי אתי בעל ומערער אלו יקיימוהו, מטעם דאטו בכיפי תליא להו. ולזה כתבו דכשאתיוהו בי תרי א"צ לומר כלל דהוי כאלו אמרו בפנינו גירשה. ולכאורה קשה על דבריהם ג"כ אטו בכיפי תליא להו דהא אם יבוא הבעל ויערער מזויף ודאי דאין האשה נאמנת לומר שקיבלה הגט משנים וע"כ תצטרך להביא אלו השנים ואכתי קשה אטו בכיפי תליא להו. ואין לומר דהשנים שמביאים גט צריכין למסור הגט לפני ב"ד ולומר בפניהם שהבעל שולחם דלא אישתמיט שום פוסק לכתוב כן וגם מנהג העולם אינו כך. לכן נראה דאין לחוש על עירעור הבעל רק לשמא יערער על מה שאומר השליח על הדבר, שנעשה במקום הבעל, דהיינו מה שהשליח אומר שנמסר לידו מהבעל במקום הבעל, הבעל יערער ויאמר מזויף ולא מסרו לידו כיון שאין עדים מצויין ממקום למקום. אבל מה שנעשה במקום האשה ודאי קלא אית לי' דהא גט הנשלח קלא אית לי' וידוע לכל כמבואר בגיטין יח ע"א ויהי' קלא שנשלח לה ע"י שנים וממילא לא יבוא הבעל ויערער. ועוד הבעל יסבור שהשנים ישנם עדיין שם ולא יבוא הבעל ויערער. ולפי"א ש"ד דאם בא הבעל ויערער וליכא קלא והשלוחים אינן כאן רק שהאשה אומרת ששנים היו שלוחים בגט, זה ודאי דאינה נאמנת וצריך קיום או שהשנים יבואו לפני ב"ד ויכחישו הבעל בפנינו לומר ששלחם. ועוד נראה דאפילו יש עדים שראו כששני השלוחים מסרו לידה גט זה מ"מ לא מהני וצריכין העדים לבוא לפני ב"ד דוקא, דכ"ז שלא נחקרה עדותן בב"ד יכול להכחישן ומ"מ לא חיישינן שיביא ויערער מדעתו כי בודאי קלא אית לי' ועוד כי יסבור שכבר הגידו שליחותן לפני ב"ד כנ"ל ברור.

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

יש אומרים¹² שאפילו אם לא עשה לשליח אלא אחד מהם והשני מעיד שבפניו נתן הבעל לזה השליח זה הגט להוליכו לאשתו, אין צריך בפני נכתב ובפני נחתם, דלא גרע זה משאם יאמרו בפנינו גירשה ולא היה בידם שום גט, היו נאמנים, ולמה לא נאמין אותם עכשיו.

ויש מי שמצריך בזה¹³ כיון שאינם צריכין לומר בפני נכתב ובפני נחתם, צריך שימסרוהו לה בפני עידי השליחות עצמם, שאז עדותם הוא עדות שלם, שאם ימסרוהו לה בפני שני עדים אחרים הוי עדות שכל כת וכת חצי דבר ואינו עדות, שכת זו מעידה על מסירת הגט ואינה יודעת מה טיבו של גט זה אם הוא כשר או פסול, וזו מעידה שהגט כשר ואינה יודעת אם נמסר לה, והרי זה לכל אחת ידיעת חצי דבר מן העדות, דודאי כשאין שליח אלא אחד שאומר בפני נכתב ובפני נחתם צריך שימסרנו לה בפני עידי מסירה, מיהו אפילו בפני שנים אחרים שלא היו במעמד כשנמסר לו השליחות סגי דכל כת אחת עדות שלם יש, אלו על השליחות ואלו על מסירת הגט ואמירת השליח שכל אחד הוא דבר שלם, מה שאין כן כאן.

ד. המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר לה בפ"נ

ובפ"נ אם נתקיים בחותמיו כשר ואם לאו פסול

צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם¹⁴ בשעה שנותנו ליד האשה, או סמוך לו מיד תוך כדי דיבור, לפיכך אם נתנו לה, ולא הספיק לומר בפני נכתב ובפני נחתם עד שנשתתק, פסול עד שיתקיים בחותמיו.

¹² כ"כ תוס' והרא"ש והר"ן והרשב"א וכתבו אפשר גם הרמב"ם מודה לזה הואיל יש שני עדים שמסר הגט מידו לידם ואין נמצא שום חולק ע"ז ומ"ש הב"י דהרמ"ה חולק ע"ז תמוה דהא הטור כתב בזה וכ"כ הרמ"ה אלא ס"ל להרמ"ה דצריך למסור הגט לפני אלו שנים יחדיו כמ"ש בסמוך אבל גוף הדין לא מצינו חולק ואפשר דהבין מלשון הרמב"ם דכתב עשה שנים שלוחים משמע דוקא כשהשנים שלוחים הם ובתשובת ריב"ש כתב ג"כ בשם וי"א. ב"ש שם לה

¹³ שיטת הרמ"ה בב"ש שם לט ואע"ג שבסעי' יב פסק לגמרי כשיטת הרמ"ה כאן כתב ויש מי שמצריך כתב בב"ש שם וראיתי בבדק הבית שהקשה כאן על הרמ"ה למה הוי חצי דבר הרי עידי שליחות לחוד ועידי מסירה לחוד מ"ה כתב כאן ויש מי שמצריך והא דלא הקשה כן לעיל בסומא אפשר שאני סומא שאינו ראוי כלל לשליחות בלא עדים מודה הב"י דהוי חצי דבר אבל שליח כשר ושני מעיד בפניו מסר לידו כי היכא דאצ"ל ב"נ ס"ל דהוי דבר שלם, ומה שאחד העיד בפניו מסר הגט ליד השליח היינו שאומר שעשאו לשליח בפני שנים ומסר בפניו הגט כמ"ש ר"ם קמ"א דאין מצרפין השליח.

¹⁴ שו"ע ונו"כ שם ו

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

ואם איחר מלאומרו¹⁵ יותר מתוך כדי דיבור או שלא אמרו כלל בפני האשה או שנתנו לה בינו לביתה, ואפילו אמרו אלא שלא אמרו בפני עדים, הוה כאילו לא אמרו ולא תינשא בו¹⁶. והרי זה פסול עד שיתקיים בחותמיו.

ואם לא אמר השליח בפני נכתב ובפני נחתם ומת הבעל, אין לה תקנה¹⁷ אלא שיתקיים בחותמיו¹⁸, ויתכשר הגט למפרע משעת נתינה.

הוי לא הוצרכו לומר בפ"נ ובפ"נ להחמיר עליה אלא להקל עליה לרבא ניהא לרבה קשיא הכא במאי עסקינן לאחר שלמדו והאמרת גזירה שמא יחזור הדבר לקלקולו כשניסת אי הכי הוי לא הוצרכו לומר בפ"נ ובפני נחתם להחמיר עליה אלא להקל עליה משום דניסת הוא הכי קאמר וכי תימא להחמיר עלה ולפקה הוי לא הוצרכו לומר בפני נכתב ובפני נחתם להחמיר עליה אלא להקל עליה

דף ה:

ה. בפני כמה נותנו לה ... חד אמר בפני שנים וחד אמר בפני שלשה

כבר התבאר לעיל דף ג. ששליח הבא ממדינת¹⁹ הים שצריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם כשנותן הגט צריך שיאמר בפני שנים, בפני נכתב ובפני נחתם ואז השליח מצטרף והרי כאן שלושה כבית דין לקיום הגט²⁰. ויש מחמירים²¹ שיתנו בפני שלושה כדלהלן.

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם ז

¹⁶ רק אם נשאת יש תקנה שיכול לחזור וליטלו הימנה וחוזר ונותנו לה בפני שנים ואומר בפניהם בפני נכתב ובפני נחתם, ואם לא נטלו ממנה או שאין השליח כאן יש אומרים שתצא ויש אומרים הרי זה פסול עד שיתקיים בחותמיו ואם נשאת לא תצא.

¹⁷ ליטלו ממנו ולחזור וליתנו לה ולומר בפני נכתב ובפני נחתם, שכיון שמת הבעל כבר כלה שליחותו שאין שליחות וגט לאחר מיתה.

¹⁸ עיין בתשובת הרדב"ז ח"ב סי' תשמ"ב שכו' על שליח שהביא גט ממדה"י ונתנו לה ולא אמר בפ"נ ובפ"נ ואיננו כי הלך לו וא"א לחזור וליתנו לה ולא נתקיים בחותמיו מה תקנה יש לו. תשובה כבר נהגו בכל ישראל שהמביא גט יש בידו שטר שליחות שעשאו הבעל ואם זה השליח הביא בידו שטר שליחות הגט כשר ואפי' לכתחילה לא הי' צריך לומר בפ"נ ובפ"נ אלא כדי שלא לחלוק בו' אך בתנאי שיהי' שטר השליחות מקויים או שאפשר לקיימו אבל אם א"א לקיים לא הגט ולא שטר השליחות הגט פסול. פ"ת שם יב

¹⁹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קמב א

²⁰ עיין בית מאיר שם

²¹ רמ"א שם ד

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

ו. שליח נעשה עד

השליח נעשה עד²² לא גרע מסתם אדם, שהרי הוא יודע האמת ואומרו שאינו נוגע בעדות, לפיכך אם עשה שני שלוחים לקדש לו אשה הן הן שלוחיו והן הן עידיו ואין צריך עדים אחרים²³.

ז. ואין עד נעשה דין... בדרבנן דעד נעשה דין

כבר התבאר במסכת כתובות דף כא: שאין עד נעשה דין, כיצד – דיינים²⁴ שאין שום אחד מעיד בפניהם כגון ששלשה הדיינים ראו בעצמן המעשה, אפילו אם כוונתם ראייתן בתורת עדות, אם ראוהו ביום שהוא זמן שהיו ראויים לדון נעשים דיינים ודין הן עצמן על אותו מעשה שראו אפילו ביום אחר ואימתי שירצו, שכיון שראוהו בעת שהיו ראויין להיות דיינים מחשיבים אותה ראייה כאילו באותו פעם ישבו בדין ושמעוהו מפי עדים בתורת עדות, שאין שמיעת העדות גדולה מראיית עינים, ועדות שנתקבל בב"ד יכולין לדון עליו אימתי שירצו, ה"נ יכולין לדון על ראייתן שהוא קבלת עדותן בכל עת שירצו²⁵.

אבל אם ראו את המעשה בלילה בזמן שלא היה ראוי לדון באותו פעם, אין דין על מעשה זה על פי עצמן, מפני שאי אפשר לקיים כאן את הנאמר בפרשת משפטים (שמות יט פסוק יז) וְעִמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי ה', שבישבו למחר לדין זה על כרחך יצטרכו לחזור להגיד עדותן

²² שו"ע ונו"כ אבהע"ז לה ב

²³ במה דברים אמורים כשאין שם כפירת ממון אלא כפירת קידושין, כגון שקדשה בשטר או אפילו בכסף והיא מודה שקבלתו אלא שאומרת שלא קבלתו לשם קידושין אלא לשם פקדון והשלוחים מעידים שקבלתו לשם קידושין נאמנים, אבל אם יש שם כפירת ממון שהיא אומרת שמעולם לא קבלה מהם שום כסף או שטר שיש בו שוה פרוטה אינם נאמנים, דהא נוגעים הם בעדות שאם היא לא קבלה מהם כלום צריכים הם להחזיר המעות לבעל ששלחם או צריכים לישבע שנתנו לה, והרי נוגעים הם בעדות ואינם נאמנים, אבל קדושי ספק מיהא הוי, דשמא הם קושטא קאמרי והרי זו ספק מקודשת להצריכה גמ, ולגבי הממון ישבעו השלוחים היסת שנתנו לה ועשו שליחותו. ואם היא מודה בקידושין אלא שהם אומרים קדשנוה בכל המנה ששלחת עמנו והיא אומרת לא קדשו אותי אלא בפרוטה, ישבעו הם היסת שנתנו לה המנה אבל היא אינה צריכה לישבע כלל, שהרי אפילו לדברי השלוחים מה שנתנו לה הכל הוא שלה דהא הם אומרים שנתנו לה כל המנה בתורת קידושין והם שלה. שו"ע ולבוש שם

²⁴ שו"ע ונו"כ שם ז ה

²⁵ ומטעם שהוא עדות שאי אתה יכול להזימו אין לפוסלו, כיון שכל הדיינים יודעין בבירור שזה העדות אי אפשר להיות מוזם שכולם יודעים שכולם ראו לא שייך לחוש לזה, משא"כ כשאחד או שנים מהם הם עדים והשלישי אינו יודע בבירור כמותם, נ"ל. לבוש שם

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

בעת הדין, שאין שייך כאן שלא תהא שמיעה גדולה מראייה, שאין ראייתו בלילה חשובה כקבלת עדות בפני דיינים ע"י שמיעה, ואפילו בדיעבד אינו עדות בלילה. לפיכך צריכין דיינים אחרים שיעידו הם בפניהם על זה המעשה וידונו הדיינים עליו.

ואם היו שם גם כן אחרים שראו המעשה בלילה אף על פי שגם הם ראוהו, יכולין הם לדון על פי עדות ראיית האחרים שיעידו בפניהם. במה דברים אמורים שלא הוזמנו הם בשעת מעשה להעיד, אבל אם הוזמנו הם ג"כ להעיד אף בעדות האחרים לא ידונו, שכיון שהם העדים שהוזמנו הווי להו עדים ואין עד נעשה דיין משום ועמדו וגו'. ויש אומרים שאפילו הוזמנו להעיד יכולין לדון בעדות האחרים.

במה דברים אמורים שאין עד נעשה דיין בדיני דאורייתא, אבל בדבר שהוא דרבנן עד נעשה דיין.

ולפיכך שלשה²⁶ שישבו לקיים השטר, שנים מהם מכירין חתימת ידי העדים ואחד אינו מכיר, עד שלא חתמו מעידים השנים בפני השלישי שזהו חתימת ידי העדים, ונעשין כולם דיינים הקיום, וחותרם הוא עמהם²⁷. אף על גב שבשעה שהעידו הם בפניו לא ישבו לקבל העדות אלא הוא לבדו, והשנים היו עדים באותו הפעם, בקיום שטרות שהוא דרבנן הקילו שעד נעשה דיין, אפילו הוא עד והוא דיין בשעת הגדה.

ח. כיון דאשה כשירה להביא את הגט זמנין דמייתא ליה איתתא וסמכי עלה

מה שהתבאר ששליח האומר בפני נכתב ובפני נחתם, אומרו בפני שניים. זה בשליח כשר לעדות²⁸, אך אם השליח קרוב או פסול, צריך לתת בפני שלושה זולתו²⁹, וי"א³⁰ שיש להחמיר, אפילו אין השליח קרוב או פסול, ליתנו לה לפני שלשה, כדי שלא יבא ליתנו לה בפני שנים אף כשהוא קרוב או פסול, וכן נוהגין.

²⁶ שו"ע ונו"כ שם בד

²⁷ ואם כן חשיב כמו שישבו כל השלשה בשעה שהעידו ונתקבלה עדותם בפניהם. לבוש וסמ"ע שם נד וש"ך

הד

²⁸ דמצטרפים השליח היינו דוקא להיות א' מדייני קיום כשהוא אינו קרוב ופסול. ב"ש שם ח

²⁹ שו"ע ונו"כ שם ד שהרי הפסול או קרוב אינו מצטרף לשניים להיות כב"ד

³⁰ רמ"א שם.

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

**ט. המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר לה בפני נכתב
ובפני נחתם ... יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה בפני
שנים ויאמר בפני נכתב ובפני נחתם**

כבר התבאר שאם³¹ איחר השליח מלומר בפני נכתב ובפני נחתם יותר מתוך כדי דיבור או שלא אמרו כלל בפני האשה, או שנתנו לה בינו לביתה, ואפילו אמרו אלא שלא אמרו בפני עדים, הוה כאילו לא אמרו ולא תינשא. אולם אפילו נשאת בו יש לו תקנה שיכול לחזור וליטלו הימנה וחזור ונותנו לה בפני שנים³², ואומר בפניהם בפני נכתב ובפני נחתם, ואם לא נטלו ממנה או שאין השליח כאן יש אומרים שתצא, ויש אומרים הרי זה פסול עד שיתקיים בחותמיו, ואם נשאת לא תצא.

**י. לעמוד על כל אות ואות ... לא צריכת וכי תימא אעביד
לחומר נמצא אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים ...
אפילו לא כתב בו אלא שיטה אחת לשמה שוב אינו צריך**

השליח שיוליד³³ הגט אין צריך שיעמוד על כל כתיבתו של הגט, אלא אפילו אם מקצת הגט נכתב בפניו הרי זה מיקרי בפני נכתב³⁴, ואומר בפני נכתב ובפני נחתם. והוא שיראה מקצתו הראשון שיש בו שם האיש ושם האשה והזמן, ואפילו לא נכתב בו אלא שיטה אחת בפניו לשמה, הרי זה אומר בפני נכתב ובפני נחתם, שכיון שהתחיל לכותבו לשמה סמכין לומר מסתמא סיימו וכותבו לשמה. אבל כשראה חציו האחרון שנכתב בפניו לשמה ונחתם כולו בפניו, אין זה הוכחה שחציו הראשון ג"כ נכתב לשמה, דשמא

³¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קמב ז

³² עב"ש ס"ק י' דאפי' הרי"ף דס"ל דכשיש עדי חתימה סגי בדיעבד כשמסר לה בינו לביתה, מ"מ בשליח צריך ליטול ממנה ולחזור וליתן בעדי מסירה

³³ שו"ע ונו"כ שם טו

³⁴ הטעם שאומר השליח בפני נחתם משום קיום כמ"ש לעיל ואצ"ל בפני נכתב אלא כדי שלא אתא לאחלופי בשאר קיום שמרות מ"ה אומר בפני נכתב להיכר לכן די אם נכתב לפניו מקצת הראשון ולדעת רש"י ותוס' צריך להיות נכתב בפניו השיטה שיש בה שם האיש והאשה ולדעת הר"ן גם היא מותרת צריך לכתוב בפניו ומדברי הרמב"ם והרא"ש והטור משמע אפי' לא נכתב שם איש וכו' יש לומר ב"נ וכן סתם המחבר כרמב"ם מיהו יש להחמיר כדעת רש"י ותוס' משמע דוקא כשאמר ששמע תיקון הקלף צ"ל שהיתה התיקון לשמה אבל אם נכתב בפניו אמרין מסתמא היה כותבין לשמו ולשמה.

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

התחילו שלא לשמה וסיימו לשמה, ואינו יכול לומר בפני נכתב ובפני נחתם לשמה³⁵.

ואם בא השליח להחמיר ולעמוד על כל כתיבת הגט אין שומעין לו, שלא להוציא לעז על גיטין הראשונים.

וכל זה בכתיבת הגט, אבל בחתימתו צריך לעמוד עליהם שיראה כל החתימות מתחלה ועד סוף.

³⁵ ואף על גב שאין אומרים בפני נכתב ובפני נחתם אלא מטעם משום שאין עדים מצויין לקיימו ולא מטעם שיאמר שנכתב לשמה, מ"מ צריך לכתחלה שידע ג"כ שנכתב לשמה דעדיף טפי, ועוד דלא ליתי לאיחלופי לעשות כן בשאר שטרות לקיימו על ידי עד אחד, לכך עשו בזה היכר שיאמרו כיון שצריך השליח לידע אם נכתב לשמה אם לא, ידעו דדין גט לחוד ודין שאר שטרות לחוד, וידעי דדוקא בגט נאמן השליח לומר כן משום עיגונה ולא בשאר שטרות. בוש שם ועיין בט"ז